

נכתב על ידי הרב עקיבא משה סילבר

אדם שנכשל בחטא בשבת האם אסור לו לומר וידוי על חטאו
עד מוצאי שבת

נראה שבמקרה כזה בודאי יש לסמוך על הפוסקים שמתירים.

מקורות:

הנה מקור הצד לאסור בזה הוא מצד שבטלו ברכות חול בשבת משום כבוד שבת, ובירושלמי שהביאו התוס' בברכות מח ע"ב מהו לומר רענו זונינו וכו', משמע דהאיסור הוא לא רק בשמונ"ע (מלבד היכן שהוא טופס ברכות קבוע כמו בבהמ"ז כמובא בירושלמי הנ"ל), וא"כ הספק הוא אם רק בקשות נאסר או גם וידוי.

והנה הרמ"א סי' רפח ס"ב פסק דמי שיש לו מרגוע בשבת אם יבכה מותר לבכות בשבת להסיר הצער מלבו, וכעיי"ז בא"ר סק"ג, ובט"ז שם סק"ב חלק על זה ואסר בכיה באופן שהתיר הרמ"א עיי"ש וכן דעת השל"ה (מס' שבת ד"ה וכתב רבינו ירוחם).

אולם מ"מ השל"ה גופיה שם התיר הוידוי בשבת, וכ"כ הוא שם עוד כן גם בר"ה שחל בשבת (ריש מס' ר"ה ד"ה כתב במהרי"ל), וגם בפתח הדביר דלהלן ציין דגם מהר"ם מינץ סי' פז דעתו להתיר, וכן במג"א סי' רח סקי"א הביא דברי המהר"ם מינץ הנ"ל להלכה, וכ"כ בשוע"ר סי' רפח ס"ח שיכול להתוודות בשבת ואינו בכלל תחנונים האסורים בשבת, ומשמע שם שהתיר גם וידוי הקבוע ולא דוקא באופן שאירע שנכשל בשבת בחטא שצריך להתוודות עליו, ומשמע שכך למד במג"א בשם המהרמ"מ.

ואמנם במשנ"ב סי' רפח סקכ"ב משמע שלמד דברי המהרמ"מ רק לענין חרטת עונות שלא בלשון וידוי, וכך פסק שם ובסק"ז לאסור וידוי גרידא בשבת ע"פ סדר היום שהתיר רק במקום צורך מיוחד, עיי"ש, (וכן בשד"ח דלהלן מה שהביא בשם החיד"א בביאור דברי הסדר היום), אבל גם המשנ"ב שם בסק"ז ושם בשעה"צ סקכ"א הקיל בתענית חלום להתוודות עכשיו משום שהוא מקום צורך, וא"כ בניד"ד שהוא מקום צורך ובראשונים משמע שהוא חיובא דאורייתא דרמיא עליה, א"כ אין לנו ראייה מהמשנ"ב לנקוט לאסור.

וציינו בזה גם לדברי הלק"ט ח"ב סי' קעב שנקט דמצוה להתוודות גם בשבת, ואמנם

לגבי מה שהתיר שם אמירת והוא רחום בשבת אנן קי"ל ככל הקודמים והזוהר ששללו דבר זה מכמה טעמים כמו שהרחבתי בתשובה בפני עצמה, וכמנהג רוב ככל ישראל, אבל גוף מה שהתיר וידוי בשבת זה מצטרף לעוד כמה רבנותא שהתירו הוידוי בשבת מעיקר הדין (ואולי גופא מה שבזוהר ובקדמונים יש עוד טעמים למה אין אומרים והוא רחום בשבת יש ללמוד שהתירו וידוי לפי שי' אותם טעמים, אבל אינו מוכרח דיש לומר שוידוי מפורש חמור יותר, ואולם במחב"ר סי' רסז פירש דברי הלק"ט לענין והוא רחום בפסוקי דזמרא, ועי' בשע"ת שצינתי בתשובה הנ"ל).

עי' בברכ"י סי' תקפא בשם רמ"ז סי' ל שאסור לומר וידוי עד חצות של מוצ"ש ע"פ סוד, וכן הביאו שוב במחזיק ברכה סי' ש הובא בבאר היטב שם, ומ"מ לגבי מוצ"ש יש לומר דהוא ענין ע"פ סוד אע"פ שנזכר במחב"ר שם הלשון אסור, דהרי כבר אומרים סלח לנו כי חטאנו במוצ"ש בשמונ"ע, ולכן יתכן שעיקר הקפידא במוצ"ש קודם חצות הוא רק באופן שאינו מחוייב ע"פ דין כגון וידוי קבוע על חטאים שכבר התוודה עליהם, כגון מה דמיירי שם רמ"ז על סליחות קודם חצות.

ובשדי חמד אסיפת דינים מערכת ו אות ג' בשם פתח הדביר או"ח סי' רפ דוידוי אסור בין לפי הפשט ובין לפי המקובלים מלבד חולה שנוטה למות, ויש לציין בזה לדברי הראשונים בשלהי גיטין ובשו"ע הל' גיטין לגבי היתר גט בשבת לשכיב מרע הנוטה למות.

וע"ע בשד"ח שם מה שהביא מסדר היום ומה שהביא ע"ז דברי החיד"א.

והנה מאחר שהשל"ה ומהר"ם מינץ סי' פז ומג"א ושוע"ר מתירים בכל גוני ומאידך משמע ברמב"ם ריש הל' תשובה וברבינו יונה שוידוי הוא חיוב גמור מדאורייתא המוטל על האדם מיד אחר החטא (ועי' במד"ר פרשת בלק עה"פ חטאתי), והרמ"א מתיר גם בכיה בשבת אם מועיל לו ויש מקום לומר שיתיר גם וידוי אם מועיל לו להרגיעו מדאגתו קצת שיש בזה משום שמחת שבת וגם לתקנו מחטאו, וכן יש לצרף

הלק"ט שמתיר יותר מזה והתיר גם וידוי להדיא, וגם להאוסרים אינו איסור דאורייתא, וגם האוסרים התיירו במקום צורך גדול (כגון שכיב מרע כהשד"ח בשם חיד"א בדעת סדה"י ובפתח הדביר הנ"ל, או תענית חלום כהמשנ"ב סק"ז הנ"ל בשם סדה"י), ולא נתברר שאינו מוגדר כצורך גדול גם בענייננו, ממילא אין לאסור במקום הצורך ובמקום מצוה.

